

Рэлігійная тэрміналогія сучаснай беларускай мовы: прычыны варыянтнасці і сінаніміі

Будзько І. У.

Беларускі нацыянальны тэхнічны ўніверсітэт

Асноўнай прычынай сінаніміі і лексічнай варыянтнасці, якая з'яўляецца лінгвістычнай універсальіяй і характэрна для ўсіх высокаразвітых моў свету, з'яўляецца стылістычная дыферэнцыяцыя мовы, сцісла звязаная з развіццём соцыуму і абслугоўваннем розных сфер функцыянавання гэтага соцыуму, а таксама з працяглай літаратурна-пісьмовай традыцыяй, зменай граматычных норм і розных стратэгіі кадыфікацыі моўнай нормы.

Доўгі час рэлігійная лексіка і канфесійная тэрміналогія, што была ва ўжытку ў беларускамоўных носьбітаў, не знаходзіла адлюстраванне ў лексікаграфічных крыніцах, ды і ў літаратурныя творы і сродкі мас-медыя падобныя выразы траплялі спарадычна. Але на працягу XX і пачатку XXI стагоддзяў прадстаўнікамі розных канфесій, літаратарамі, паэтамі, пісьменнікамі, грамадскімі дзеячамі было ажыццёўлена каля 20 перакладаў тэкстаў Свяшчэннага Пісання і асобных яго кніг на беларускую мову, што абумовіла існаванне шэрагу сінанімічных радоў рэлігійных тэрмінаў. Для прыкладу можна адзначыць наступныя: *блаславіць – дабрасловіць – дабраславіць – благаславіць – багаславіць*; *гнеў – ярасць – абурэнне – лютасць – шпарчыня*; *грэх – памылка – правіна*; *благое – засліваць – зло – злое*; *яма – роў – дол – магіла*; *дапамога – помач – спадзева*; *голуб – галубяня, галубянтка – туркаўка – горліца*; *сэрафім – серафім – сарахім*; *херувім – хэрубін*; *евангелле – евангелье – дабравесце – дабравесце – эвангелье – эванэлія*; *анёл – анел – ангел – ангіл*; *амін – аміні – амэн* і інш.

Абгрунтавана гэта некалькімі прычынамі: рознасцю ў часе перакладу і, такім чынам, несупадзеннем у кадыфікацыйнай норме; рознасцю ў канфесійнай прыналежнасці перакладчыкаў; рознасцю літаратурнай і творчай падрыхтоўкі, лінгвістычным густам.